

Reggio Emilia fra inspirasjon til praksis

Kort om:

Reggio Emilia pedagogikken

- Grunnleggeren Loris Malaguzzi var opptatt av utvikling, nyskaping, forandring og refleksjon. Han var redd for fastlåste stereotyper, løsninger.
- Deres verdisyn ligger til grunn for alt deres arbeid.
- De tilpasser sitt arbeid til den tiden de lever i.
- De videreutvikler seg hele tiden.
- Dette er ikke en modell til detaljert etterfølgelse.
- De syntes at utveksling av erfaringer og kunnskap med de som kommer på studiebesøk, er viktig.

Grini Barnehage

Reggio Emilia barnesyn:

- Et barn har hundre språk.
- Barnet i sentrum.
- Barna kommer som barn av en av byens borgere.
- Barnet har relasjoner med menneskene og omgivelsene.
- Et hvert barn er unikt.
- Det skal tas hensyn til hvert enkelt barns personlighet, men barnet skal også bli en del av en gruppe.
- Barns samspill underveis må vi observere og ta med oss i våre refleksjoner.
- Hvis vi har et fastlåst program på forhånd vil vi ikke klare å følge barna!

Rommet – den tredje pedagog

Reggio Emilia om prosjektarbeid:

- Personalet forbereder seg på et prosjekt ved å snakke sammen om hva som kan komme til å skje.
- Jobber med å finne frem til gode spørsmål de kan stille til barna.
- Finner frem til noen mulige ”stier ” de kan gå sammen med barna.
- Opplevelse/aktiviteter/turer med barna.
- Lytter til og observerer hva barna blir opptatt av, dokumenterer.
- Finner veien videre sammen med barna.....
- **Prosessene er det viktigste i prosjektarbeid.**

Et barn har hundre språk

av Loris Malaguzzi

Et barn er skapt i og av hundre
barnet har hundre språk ,
hundre hender,
hundre tanker,
hundre måter å tenke på,
å leke på, å snakke på,
hundre – alltid hundre,
måter å lytte på,
å overraske på og elske på,
hundre gleder,
for å synge og forstå,
hundre verdener,
å oppdage,
hundre å finne opp,
hundre verdener,
å drømme.
Barnet har hundre språk,
men har blitt frarøvet nittini.
Skolen og kulturen,
skiller hodet fra kroppen.

Og barnet blir fortalt;
å tenke uten hender,
å tenke uten hode,
å lytte uten å snakke,
å forstå uten glede,
og elske å fortrylles,
bare til jul og påske,
de blir fortalt;
å oppdage en verden som allerede
finnes
og av hundre blir de frarøvet nittini.
de blir fortalt,
at glede og arbeide,
vitenskap og forestillingsevne,
himmel og jord,
fornuft og drøm,
ikke passer sammen.
Kort sagt blir de fortalt
at hundre ikke finnes.
Men barnet sier;
Visst finnes hundre.

En demokratisk tenkning

- Mennesker lærer i samspill, relasjon og dialog med andre.
- Alle møtes som medmennesker, subjekt – subjekt.
- Alle skal ha innflytelse på eget liv.
- Alle har rett til å fremme sine synspunkter og bli hørt.

En demokratisk praksis – alle med

(like viktig for personalet som for barn)

- Alle blir trukket med i planlegging og vurderingsarbeidet, på plandager og personalmøter
- Vi stiller krav og forventer til at alle mener noe om sitt arbeid. Alles mening er like viktig!
- Refleksjoner og diskusjoner i grupper, ulike sammensetninger
- Nettverk
- Ulike kurs og foredrag
- Faglitteratur
- Studieturer, Notodden, Reggio Emilia, Brevik oppvekstsenter

Barns medvirkning

- Fremmer demokrati
- Utvikler sosiale ferdigheter
- Barna blir sett og hørt
- Barna har innflytelse

Vårt barnesyn

Barn skal:

- Behandles som likeverdige deltakere.
- Opplive at deres synspunkter, ønsker og behov blir ivaretatt.
- Ha innflytelse på eget barnehageliv.
- Få utvikle seg ut i fra egne interesser.
- Lære å ta hensyn til andre.

Vårt læringssyn

- Læring foregår i det daglige samspillet.
- Utvikling og kunnskap skapes gjennom egne erfaringer og i samspill med andre.
- Barn lærer hele dagen.

Refleksjoner over egen praksis

Eksempel på spørsmål en avdeling må stille seg for å sikre kvaliteten på en hverdagssituasjon.

- Hvordan fungerer måltidet nå?
- Hvordan ønsker vi at måltidet skal være?
- Hva må vi endre på for å komme dit?

Grini Barnehage

Fysisk miljø

- Gjøre barna mer synlige
- Av - deling ved hyller og gardiner, lave bord
- Et lærings - og opplevelsesorientert miljø
- Innbydende miljø
- Tydelige aktivitets - soner
- Soner for utforskning
- Varierte materialer
- Materialene er lett tilgjengelig for barna

Fysisk miljø inne (rommet den tredje pedagog)

Barns egne valg og medvirkning

Grini Barnehage

Barns skaperglede

Fysisk miljø ute (rommet den tredje pedagog)

«Landart»

Grini Barnehaage

ALT INNGÅR I RELASJON TIL ALT!

- Jeg lærer alltid noe nytt om meg selv i relasjon med et barn.
- Med et annet barn lærer jeg noe annet.

Voksenrollen

Voksne som er tilstede ”Her- og nå” og som:

- er avventende, imøtekommende og støttende
- er i dialog og forhandling
- ikke kjefter på barn
- bruker ”Jeg-budskaper”
- oppfordrer barna til å hjelpe hverandre

Voksenrollen

- Tilrettelegge miljøet slik at det vekker barnas nysgjerrighet.
- Tilrettelegge miljøet slik at barna kan samhandle med det.
- Finne en balanse mellom det barna er opptatt av og det vi ønsker å tilføre barna.
- Prøve å få til gode møter mellom oss og barna, utvikling i dialog og samspill.

Organisering og tilrettelegging for de yngste barna

- Egen utetid
- Korte turer
- Tid og rom til utforskning
- Hva blir barna opptatt av?
- Gjøre barn oppmerksom på.....
- Lekematerialer som kan brukes på mange måter
- Færre leker men flere av samme
- Invitere barn inn på avdelingen med ulike materialer i garderoben som fanger barnas interesse

Åpenhet for barns perspektiv

- Observere hva barna er opptatt av
- Spørre etter barnas synspunkter og tanker
- Høre etter barnas spørsmål og undring
- Vise respekt for barnas intensjoner og opplevelser
- Voksne som lar seg påvirke

Ta et skritt tilbake og LYTT!

Prosjektarbeid

Møtestedet

Voksnes ideer/kunnskap
/forventninger

Prosjekt

Barnets nysgjerrighet

«Barnas kafé»

Et prosjekt med utgangspunkt i barnas lek

«De 3 Bukkene Bruse»

Et prosjekt som utviklet seg etter at eventyret ble fortalt.

Grini Barnehage

Barna hadde flere ideer.....

Grini Barnehage

LEK MED KASSER KAN BLI TIL ” BOKSTAVER”

- ”Kom å se hva vi har laget”, sa tre jenter på 4-år i utetiden en dag til en ansatt.
- De viste med stolthet frem bokstaven L laget av melkekasser.

”Dette er en E, den har vi to i navnet vårt”, sier Lea og legger armen rundt Pernille.

- Den ansatte spurte om hun kunne få lov til å ta bilde av det de hadde laget.
- På den måten ble barna både hørt, sett og anerkjent.
- De fortsatte på eget initiativ å lage flere bokstaver av kasser.

”P for Pernille og A har jeg i navnet mitt”, sier Thilda.

”Dette er en I, den har Pernille også i navnet sitt.
Der er det en F.”

- Dette viser hvordan barn igangsetter sine egne prosjekter i lek.

«Meg selv» – et prosjekt

«Familien min»

Et prosjekt med de yngste barna

Grini Barnehage

Grini Barnehage

Et prosjektarbeid

Barna fotograferer selv:

Etterpå ser vi på bildene sammen:

Barna velger ut sitt bilde og skriver det ut:

Julegavene er klare:

Prosjektarbeid

- Forberedelser
- Gjennomføring og dokumentasjon
- Vurdering
- Videre arbeid
- Vurdering
- Osv.

Prosessene er det viktigste i prosjektarbeid!

Dokumentasjon

«Gjennom pedagogisk dokumentasjon har vi mulighet til å se barnet på nytt – om igjen og om igjen – og vi gjør oss synlige for oss selv» Hillevi Lenz Taguchi

- Vi ser hva barn har gjort
- Vi ser hva voksne har gjort
- Støtte for å huske
- Utgangspunkt for refleksjon
- Støtte for å finne veien videre....., faglig utvikling
- Det handler om å synliggjøre og dele

Et eksempel på dokumentasjon, underveis i et prosjektarbeid:

Dokumentasjon fra en småbarnsavdeling «Tur i nærmiljøet»

Neste gang de var på tur gikk barna rett forbi steinene. Da var det andre ting som fanget deres oppmerksomhet.

Vi må følge barna.....
Hva blir de opptatt av?

Dokumentasjon av barnas lek:

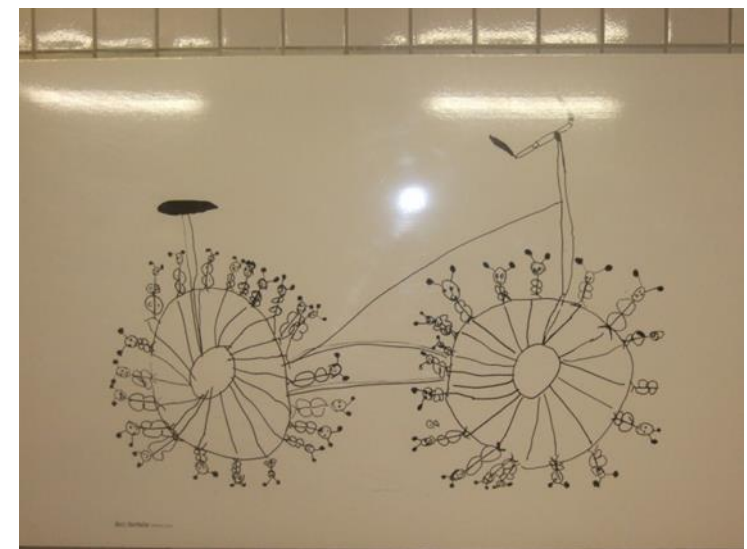

Dokumentasjon av barns utforskning «Lys og skygge»

..... mer inspirasjon

- Ansatte kom tilbake fra Reggio med mer inspirasjon etter studietur
- Mange spennende inntrykk
- Der opplevde vi hvordan gjenbruksmaterialer ble brukt i det pedagogiske arbeidet med barn

Mål: På en kreativ måte bruke materialer som ellers bare ville blitt kastet.

Grini Barnehage

Flere grunner til å drive et ReMida senter:

ReMida 1 day

SABATO 15 MAGGIO 2010
DALLE ORE 10.00 ALLE ORE 18.00

Nei cortili interni di Palazzo Ducale e Dintorni

Installazioni:
"Abi-tanti" - La moltitudine migrante - a cura del Dipartimento Educazione Castello di Rivoli Museo d'Arte Contemporanea
Un grande evento collettivo che trasforma lo scarto in risorsa come segno di responsabilità sociale.

Installazioni a cura di ArciGenova e Istituto Tecnico "Duchessa di Galliera"

Esposizioni:
Piccola Fiera degli oggetti e degli artisti di "riciclo" e BOX di "Buone Pratiche"
Scuole e riciclo in Mostra

Musica:
"Musicalbus"
Associazione Uscita-Ausweg Verein da Bolzano
Rici-Gospel con il coro Millelire Gospel Choir

Laboratori creativi:
Costruiamo i nostri "Abi-tanti" dalle 10.00 alle 18.00 in Piazza Matteotti
"Tutti in barca" dalle 10.00 alle 12.00 e dalle 14.30 alle 15.30 in Piazza De Ferrari
"Costruiamo un labirinto" Atrio di Palazzo Ducale dalle 16.00 alle 17.30

I visitatori del ReMida Day avranno un biglietto per la mostra "Isole mai trovate" al costo di 3 euro

GENOVA Palazzo Ducale Fondazione per la Cultura Accademia

CONSIGLIO REGIONALE REGIONE LIGURIA

AMTiu

IL CENTRO DI RICICLAGGIO CREATIVO GENOVA

Programma grafico di Daniela Natta Casabianchi (Cooper)

con il Patrocinio della Regione Liguria

- Kulturelt
- Oppdragelse
- Miljømessig
- Økonomisk

Det noen tror er søppel kan være et verdifullt materiale i det pedagogiske arbeidet.

Vårt eget Ting & Tang hus

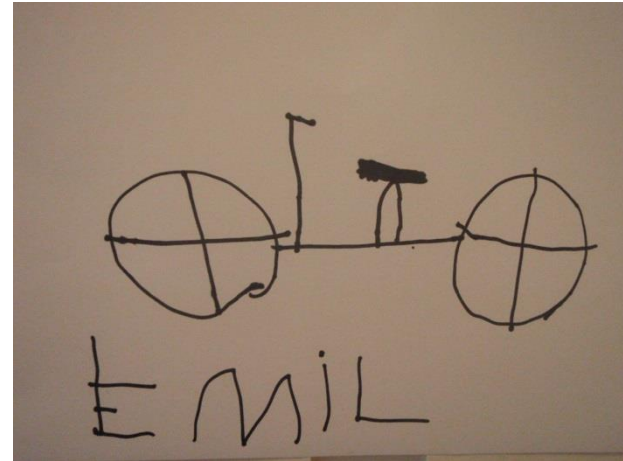
Grini Barnehage

Fra verdiløst til verdifullt

Sykkelprosjekt

Robotprosjekt

Forutsetninger for å jobbe med inspirasjon fra Reggio Emilia

- Barnesyn
- Læringsyn
- Voksenrollen
- Åpenhet for barns perspektiv
- Tilrettelegging og organisering
- En lærende organisasjon som er i endring

Vi er derfor opptatt av:

- Hva barna lærer i de uformelle lærings situasjonene.
- Hvordan hverdagsaktivitetene skaper forutsetninger for barnas utvikling og muligheter for læring.
- At barna blir trukket med på ulike måter i både planlegging, gjennomføring og vurdering av aktivitetene.
- At barns undring og nysgjerrighet må møtes på en utfordrende og utforskende måte.
- At vi har et aktivt og utviklende læringsmiljø i barnehagen.

Våre erfaringer viser at:

- Inspirerte og engasjerte voksne skaper kreative og nysgjerrige barn.
- Voksne trenger å bli inspirert for å kunne yte sitt beste i møte med barna.
- Det er i samspill med andre vi utvikler oss, både barn og voksne.

Noen ord på veien:

«Barn har rett til å bestemme
over sitt eget liv, så lenge
deres bestemmelse ikke går ut
over andre.»

Erik Sigsgaard

Takk for oss!

Grini barnehage